

तामाङ्ग जातिको सामाजिक, साँस्कृतिक तथा आर्थिक अवस्था:

(सिन्धुपाल्चोक जिल्ला गुन्सा गाविसका तामाङ्ग जातिको एक
समाजशास्त्रीय अध्ययन)

मानविकी तथा सामाजिक विज्ञान संकाय अन्तर्गत
समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग, स्नातकोत्तर तह
समाजशास्त्र विषयको आंशिक उपाधि प्राप्तिको आवश्यकता पुरा गर्नको
लागि तयार गरिएको
शोधपत्र

शोधकर्ता
इन्द्र बहादुर थापा

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाण्डौं
२०६९

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग अन्तर्गत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तह पूरा गर्ने प्रयोजनका लागि मेरो निर्देशन र सुपरिवेक्षणमा इन्द्र बहादुर थापाले “तामाङ्ग जातिको सामाजिक, साँस्कृतिक तथा आर्थिक अवस्था: (सिन्धुपाल्चोक जिल्ला गुन्सा गाविसका तामाङ्ग जातिको एक समाजशास्त्रीय अध्ययन) ” विषयक शोधपत्र तयार गर्नुभएको हो । म उहाँको कार्यप्रति सन्तुष्ट छु र उहाँको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दै मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....
सुरेन्द्र मिश्र

सह-प्राध्यापक

समाजशास्त्र मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग

कीर्तिपुर

मिति :

त्रिभुवन विश्वविद्यालय
समाजशास्त्र/मानवशास्त्र केन्द्रीय विभाग
कीर्तिपुर, काठमाडौं

स्विकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय समाजशास्त्र/मानवशास्त्र विभागअन्तर्गत समाजशास्त्र विषयको स्नातकोत्तर तह पूरा गर्ने प्रयोजनका लागि इन्द्र बहादुर थापाले तयार गर्नुभएको “तामाङ्ग जातिको सामाजिक, साँस्कृतिक तथा आर्थिक अवस्था: (सिन्धुपाल्चोक जिल्ला गुन्सा गाविसका तामाङ्ग जातिको एक समाजशास्त्रीय अध्ययन) विषयक शोधपत्र आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि स्विकृत गर्दछौं ।

मूल्याङ्कन समिति

सुरेन्द्र मिश्र

शोध निर्देशक

प्रा.डा. केशव कुमार श्रेष्ठ

बाह्य परिक्षक

प्रा.डा. ओम गुरुड

विभागीय प्रमुख

मिति :

विषयसूची

सिफारिस पत्र

स्वीकृति पत्र

कृतज्ञताज्ञापन

विषयसूची

तालिकासूची

अध्याय - एक : परिचय

१.१ अध्ययनको पृष्ठभूमि	१
१.२ समस्याको कथन	४
१.३ अध्ययनको उद्देश्य	६
१.४ अनुसन्धानको महत्व	७
१.५ अध्ययनको सङ्गठन	८

अध्याय - दुई :सन्दर्भ साहित्यको पुनरावलोकन

२.१ तामाङ जाति र उनीहरूको सामाजिक जनजीवन	९
२.२ तामाङ जातिको संस्कार सम्बन्धी अध्ययन	१३
२.३ तामाङ जातिको आर्थिक पक्षबारे अध्ययन	१५
२.४ अवधारणात्मक ढाँचा	२०

अध्याय - तीन : अनुसन्धान विधि

३.१ अध्ययन क्षेत्र छनौटको औचित्य	२१
३.२ अनुसन्धान ढाँचा	२२
३.३ जनसंख्याको आकार तथा नमुना छनौट	२२
३.४ तथ्याङ्कको प्रकार र स्रोत	२३

३.५ तथ्याङ्क सङ्कलन विधि	२३
३.५.१ अन्तर्वार्तासूची	२४
३.५.२ अवलोकन	२४
३.५.३ मुख्य व्यक्तिसँगको अन्तर्वार्ता	२४
३.६ तथ्याङ्कको विश्लेषण तथा प्रस्तुतीकरण	२५
३.७ अध्ययनको सिमा	२५

अध्याय - चार : अध्ययन क्षेत्रको सामान्य परिचय

४.१ गुन्सा गाविसको भौगोलिक स्थिति	२७
४.२ गुन्सा गाविसको जनसंख्या	२८
४.३ जाति/जनजाति	२८
४.३ हावापानी र वातावरण	२९
४.४ वनजंगल तथा वन्यजन्तुहरू	२९

अध्याय - पाँच : तामाङ्ग जातिको सामाजिक-साँस्कृतिक तथा आर्थिक अवस्था

५.१ सामाजिक अवस्था	३०
५.१.१ परिवारको किसिम	३०
५.१.२ उमेर र लैगिक अवस्था	३१
५.१.३ वैवाहिक स्थिति	३२
५.१.४ शैक्षिक स्थिति	३३
५.१.५ खानेपानीको अवस्था	३४
५.१.६ शौचालय वा चर्पीको अवस्था	३४
५.१.७ जातिगत सामाजिक संगठन र अन्य जातजातिसँगको संबन्ध	३५
५.१.८ समाजमा महिलाको अवस्था	३६
५.२ साँस्कृतिक अवस्था	३७

५.२.१ तामाङ जातिको सामाजिक संस्कारहरु	३७
५.२.२ प्रमुख चाडपर्वहरु	४१
५.२.३ तामाङ जातिको वैवाहिक संस्कार	४४
५.२.४ तामाङ जातिमा हुने थरहरु	४८
५.३ आर्थिक अवस्था	४९
५.३.१ पेशागत अवस्था	४९
५.३.२ भू-स्वामित्वको अवस्था	५१
५.३.४ आम्दानीका श्रोतहरु	५२
५.३.५ वार्षिक आम्दानी र खर्चको अवस्था	५४
५.३.६ ऋणको अवस्था	५९
५.३.७ ऋण लिएको रकमको परिमाण	६१

अध्यय - छ : सारांश तथा निष्कर्ष

६.१ सारांश	६२
६.२ निष्कर्ष	६६

सन्दर्भ सामग्रीहरु

तालिकासूची

तालिका ४.१: वडागत आधारमा जनसंख्या विवरण	२८
तालिका ५.१ : घरधुरी उत्तरदाताहरूको परिवारिक किसिम	३०
तालिका ५.२: उमेर र लिंगको आधारमा घरधुरी जनसंख्याको वितरण	३१
तालिका ५.३ : घरधुरी जनसंख्याको वैवाहिक स्थितिको वितरण	३२
तालिका ५.४ : शैक्षिक स्थितिको आधारमा घरधुरी जनसंख्याको वितरण	३३
तालिका ५.५ : खानेपानीको सुविधा अनुसारको घरधुरी वितरण	३४
तालिका ५.६ : चर्पी भए-नभएको आधारमा घरधुरीको वितरण	३५
तालिका ५.७ : लैगिंक आधारमा घरधुरी जनसंख्याको प्रमुख पेशागत स्थितिको वितरण (६ वर्ष वा सो भन्दा माथि)	५०
तालिका ५.८ : घरधुरी उत्तरदाताको भूस्वामित्वको वितरण	५१
तालिका ५.९ : वार्षिक खाद्यान्नको पर्याप्तताको वितरण	५२
तालिका ५.१० : घरधुरी उत्तरदाताको वार्षिक आमदानीको वितरण	५५
तालिका ५.११ : खाद्यान्नमा हुने वार्षिक खर्चको विवरण	५६
तालिका ५.१२: घरधुरी उत्तरदाताहरूको लत्ताकपडामा हुने वार्षिक खर्चको वितरण	५७
तालिका ५.१३ : घरधुरी उत्तरदाताहरूको औषधोपचारमा हुने वार्षिक खर्च विवरण	५८
तालिका ५.१४ : शिक्षामा हुने वार्षिक खर्चको विवरण	५९
तालिका ५.१५ : ऋण लिए नलिएको विवरण	६०
तालिका ५.१६: घरधुरी उत्तरदाताको ऋण लिने श्रोतको विवरण	६०
तालिका ५.१७: घरधुरी उत्तरदाताको ऋण रकमको विवरण	६१